

Cuprins general

CODUL PENAL	1
<i>Index</i>	229
Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (<i>extras</i>)	239
CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ	247
<i>Index</i>	656
Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (<i>extras</i>)	672

Art. 390. Concluziile scrise. (1) Instanța poate cere părților, după închiderea dezbaterilor, să depună concluzii scrise.

(2) Procurorul, persoana vătămată și părțile pot depune concluzii scrise, chiar dacă nu au fost cerute de instanță. *[R.A.: art. 342 CPP 1968]*

Secțiunea a 2-a. Deliberarea și hotărârea instanței

Art. 391.^[1] Soluționarea cauzei. (1) Deliberarea, redactarea și pronunțarea hotărârii se fac într-un termen de maximum 60 de zile de la închiderea dezbaterilor.

(2) La închiderea dezbaterilor, președintele completului informează părțile și persoana vătămată prezente asupra datei și modalității de pronunțare a hotărârii.

(3) În cazuri temeinic justificate, dacă deliberarea, redactarea și pronunțarea hotărârii nu pot avea loc în termenul prevăzut la alin. (1), instanța poate amâna succesiv pronunțarea, fiecare amânare neputând depăși 30 de zile. În toate cazurile, deliberarea, redactarea și pronunțarea hotărârii nu pot avea loc mai târziu de 120 de zile de la închiderea dezbaterilor. *[R.A.: art. 306 CPP 1968]*

Art. 392. Deliberarea. (1) La deliberare iau parte numai membrii completului în fața căruia a avut loc dezbaterarea.

(2) Completul de judecată deliberează în secret. *[R.A.: art. 307 CPP 1968]*

Legislație conexă: art. 91 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată (M. Of. nr. 826 din 13 septembrie 2005).

Art. 393. Obiectul deliberării. (1) Completul de judecată deliberează mai întâi asupra chestiunilor de fapt și apoi asupra chestiunilor de drept.

(2) Deliberarea poartă asupra existenței faptei și vinovăției inculpatului, asupra stabilirii pedepsei, asupra stabilirii măsurii educative ori măsurii de siguranță, dacă este cazul să fie luată, precum și asupra ducerii duratei măsurilor preventive privative de libertate și a internării medicale.

(3) Completul de judecată deliberează și asupra reparării pagubei produse prin infracțiune, asupra măsurilor preventive și asigurătorii, a mijloacelor materiale de probă, a cheltuielilor judiciare, precum și asupra oricărei alte probleme privind justa soluționare a cauzei.

(4) Toți membrii completului de judecată au îndatorirea să își spună părerea asupra fiecărei chestiuni.

(5) Președintele își spune părerea cel din urmă. *[R.A.: art. 343 CPP 1968]*

Art. 394. Luarea hotărârii. (1) Hotărârea trebuie să fie rezultatul acordului membrilor completului de judecată asupra soluțiilor date chestiunilor supuse deliberării.

(2) Când unanimitatea nu poate fi întrunită, hotărârea se ia cu majoritate.

(3) Dacă din deliberare rezultă mai mult decât două păreri, judecătorul care opinează pentru soluția cea mai severă trebuie să se alăture celei mai apropiate de părerea sa.

(4) Motivarea opiniei separate este obligatorie.

^[1] Art. 391 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 3 din Legea nr. 130/2021.

(5) În situația în care în cadrul completului de judecată nu se poate întruni majoritatea ori unanimitatea, judecarea cauzei se reia în complet de divergență. *[R.A.: art. 308 CPP 1968]*

Legislație conexă: art. 17 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată (M. Of. nr. 827 din 13 septembrie 2005).

Art. 395.^[1] Reluarea cercetării judecătorești sau a dezbaterilor. (1) Dacă în cursul deliberării instanța apreciază că o anumită împrejurare trebuie lămurită și este necesară reluarea cercetării judecătorești sau a dezbaterilor, repune cauza pe rol. Prevederile privind citarea se aplică în mod corespunzător.

(2) Dacă judecata a avut loc în condițiile art. 375 alin. (1) și (2), iar instanța constată că pentru soluționarea acțiunii penale se impune administrarea altor probe în afara înscrisurilor prevăzute la art. 377 alin. (1)-(3), repune cauza pe rol și dispune efectuarea cercetării judecătorești. *[R.A.: art. 344 CPP 1968]*

Art. 396. Rezolvarea acțiunii penale. (1) Instanța hotărăște asupra învinuirii aduse inculpatului, pronunțând, după caz, condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal.

(2) Condamnarea se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat.

(3)^[2] Renunțarea la aplicarea pedepsei se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, în condițiile art. 80-82 din Codul penal.

(4) Amânarea aplicării pedepsei se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, în condițiile art. 83-90 din Codul penal.

(5)^[3] Achitarea inculpatului se pronunță în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a)-d).

(6) Încetarea procesului penal se pronunță în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e)-j).

(7) Dacă inculpatul a cerut continuarea procesului penal potrivit art. 18 și se constată, ca urmare a continuării procesului, că sunt incidente cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a)-d), instanța de judecată pronunță achitarea.

(8)^[4] Dacă inculpatul a cerut continuarea procesului penal potrivit art. 18 și se constată că nu sunt incidente cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a)-d), instanța de judecată pronunță încetarea procesului penal.

(9) În cazul în care, în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară sau al judecății, față de inculpat s-a luat măsura preventivă a controlului judiciar pe cauțiune sau s-a dispus înlocuirea unei alte măsuri preventive cu măsura preventivă

^[1] Art. 395 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 248 din Legea nr. 255/2013.

^[2] Alin. (3) și (4) ale art. 396 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 102 pct. 249 din Legea nr. 255/2013.

^[3] Alin. (5) al art. 396 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 100 din O.U.G. nr. 18/2016.

^[4] Alin. (8) al art. 396 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 249 din Legea nr. 255/2013.

a controlului judiciar pe cauțiune și inculpatul este condamnat la pedeapsa amenzii, instanța dispune plata acesteia din cauțiune, potrivit dispozițiilor art. 217.

(10)^[1] Când judecata s-a desfășurat în condițiile art. 375 alin. (1), (1') și (2), când cererea inculpatului ca judecata să aibă loc în aceste condiții a fost respinsă sau când cercetarea judecătorească a avut loc în condițiile art. 377 alin. (5) ori art. 395 alin. (2), iar instanța reține aceeași situație de fapt ca cea recunoscută de către inculpat, în caz de condamnare sau amânare a aplicării pedepsei, limitele de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii se reduc cu o treime, iar în cazul pedepsei amenzii, cu o pătrime. Pentru inculpații minori, instanța va avea în vedere aceste aspecte la alegerea măsurii educative; în cazul măsurilor educative privative de libertate, limitele perioadelor pe care se dispun aceste măsuri, prevăzute de lege, se reduc cu o treime. **[R.A.: art. 13 alin. (2) și (3) și art. 345 CPP 1968]**

Recurs în interesul legii. 1. Prin Decizia nr. 5/2016 (M. Of. nr. 493 din 1 iulie 2016), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii promovat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 7 alin. (1) din Legea nr. 76/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare, a stabilit:

„În cazul inculpaților minori sancționați prin aplicarea unor măsuri educative conform noului Cod penal, instanța de judecată nu poate dispune prelevarea probelor biologice pentru obținerea și stocarea în Sistemul Național de Date Genetice Judiciare a profilului genetic”.

2. Prin Decizia nr. 4/2019 (M. Of. nr. 546 din 3 iulie 2019), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea unitară a prevederilor art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, a stabilit:

„În ipoteza în care instanța a admis cererea inculpatului de judecare în procedura simplificată a recunoașterii învinuirii, iar cauza a fost judecată potrivit acestei proceduri, nu este posibilă pronunțarea unei hotărâri de achitare întemeiate pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a și lit. c) din Codul de procedură penală”.

Art. 397. Rezolvarea acțiunii civile. (1) Instanța se pronunță prin aceeași hotărâre și asupra acțiunii civile.

(2) În cazul când admite acțiunea civilă, instanța examinează, potrivit art. 249-254, necesitatea luării măsurilor asigurătorii privind reparațiile civile, dacă asemenea măsuri nu au fost luate anterior.

(3) De asemenea, instanța se pronunță prin hotărâre și asupra restituirii lucrurilor și restabilirii situației anterioare, potrivit dispozițiilor art. 255 și 256.

(4) Dispozițiile din hotărâre privind luarea măsurilor asigurătorii și restituirea lucrurilor sunt executorii.

(5) În cazul în care, potrivit dispozițiilor art. 25 alin. (5), instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă, măsurile asigurătorii se mențin. Aceste măsuri încetează de drept dacă persoana vătămată nu introduce acțiune în fața instanței civile în termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă a hotărârii.

^[1] Alin. (10) al art. 396 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 100 din O.U.G. nr. 18/2016.

(6) În cazul în care, în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară sau al judecății, față de inculpat s-a luat măsura preventivă a controlului judiciar pe cauțiune sau s-a dispus înlocuirea unei alte măsuri preventive cu măsura preventivă a controlului judiciar pe cauțiune și este admisă acțiunea civilă, instanța dispune plata din cauțiune a despăgubirilor acordate pentru repararea pagubelor cauzate de infracțiune, potrivit dispozițiilor art. 217. **[R.A.: art. 346 alin. (1)-(3) și art. 353 CPP 1968]**

Art. 398. Cheltuielile judiciare. Instanța se pronunță prin hotărâre și asupra cheltuielilor judiciare, potrivit dispozițiilor art. 272-276. **[R.A.: art. 349 CPP 1968]**

Art. 399. Dispozițiile cu privire la măsurile preventive. (1) Instanța are obligația ca, prin hotărâre, să se pronunțe asupra menținerii, revocării, înlocuirii ori încetării de drept a măsurii preventive dispuse pe parcursul procesului penal cu privire la inculpat.

(2) În caz de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei, de achitare sau de încetare a procesului penal, instanța dispune punerea de îndată în libertate a inculpatului arestat preventiv.

(3) De asemenea, instanța dispune punerea de îndată în libertate a inculpatului arestat preventiv atunci când pronunță:

a)^[1] o pedeapsă cu închisoare cel mult egală cu durata reținerii, arestului la domiciliu și arestării preventive;

b) o pedeapsă cu închisoare, cu suspendarea executării sub supraveghere;

c) o pedeapsă cu amendă, care nu însoțește pedeapsa închisorii;

d)^[2] o măsură educativă neprivativă de libertate.

(4)^[3] Hotărârea pronunțată în condițiile alin. (1)-(3) cu privire la măsurile preventive este executorie.

(5) Când, potrivit dispozițiilor prevăzute la alin. (1)-(3), inculpatul este pus în libertate, instanța comunică aceasta administrației locului de deținere.

(6) Inculpatul condamnat de prima instanță și aflat în stare de arest preventiv este liberat de îndată ce durata reținerii și cea a arestării devin egale cu durata pedepsei pronunțate, deși hotărârea nu este definitivă. Liberarea se dispune de administrația locului de deținere, căreia i se comunică, îndată după pronunțarea hotărârii, o copie de pe dispozitiv sau extras.

^[1] Lit. a) de la alin. (3) al art. 399 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. II pct. 101 din O.U.G. nr. 18/2016.

^[2] Lit. d) de la alin. (3) al art. 399 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. II pct. 101 din O.U.G. nr. 18/2016. Menționăm că, prin Decizia nr. 44/2016 (M. Of. nr. 305 din 21 aprilie 2016), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 399 alin. (3) lit. d) CPP sunt constituționale în măsura în care se referă numai la măsurile educative neprivative de libertate. Anterior, prin Decizia nr. 7/2015 (M. Of. nr. 234 din 6 aprilie 2015), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, stabilise că, la momentul soluționării, în primă instanță, a acțiunii penale, prin pronunțarea unei măsuri educative, indiferent de natura acesteia, măsura arestării preventive, luată anterior față de inculpatul minor, încetează de drept, iar instanța dispune punerea de îndată în libertate a inculpatului minor arestat preventiv.

^[3] Alin. (4) al art. 399 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 102 din O.U.G. nr. 18/2016.

(7) În caz de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei, de achitare sau de încetare a procesului penal, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecății față de inculpat s-a luat măsura preventivă a controlului judiciar pe cauțiune, instanța va dispune restituirea sumei depuse drept cauțiune, dacă nu s-a dispus plata din aceasta a despăgubirilor acordate pentru repararea pagubelor și dacă nu s-a dispus plata din cauțiune prevăzută la art. 217 alin. (7).

(8)^[1] Instanța dispune confiscarea cauțiunii dacă măsura controlului judiciar pe cauțiune a fost înlocuită cu măsura arestului la domiciliu sau a arestării preventive, pentru motivele arătate la art. 217 alin. (9), și nu s-a dispus plata din cauțiune a sumelor prevăzute la art. 217.

(9)^[2] Durata măsurii arestului la domiciliu se deduce din pedeapsa aplicată prin echivalarea unei zile de arest la domiciliu cu o zi din pedeapsă.

(10) După pronunțarea hotărârii, până la sesizarea instanței de apel, instanța poate dispune, la cerere sau din oficiu, luarea, revocarea, înlocuirea sau menținerea unei măsuri preventive cu privire la inculpatul condamnat, în condițiile legii. **[R.A.: art. 350 CPP 1968]**

Art. 400. Minuta. (1)^[3] În afara cazurilor în care sunt aplicabile dispozițiile art. 406 alin. (1), rezultatul deliberării instanței sau, după caz, judecătorului, indiferent de funcția judiciară pe care o exercită, se consemnează într-o minută, care trebuie să aibă conținutul prevăzut pentru dispozitivul hotărârii.

(2) Minuta se semnează de membrii completului de judecată.

(3) Minuta se întocmește în două exemplare originale, dintre care unul se atașează la dosarul cauzei, iar celălalt se depune, spre conservare, la dosarul de minute al instanței. **[R.A.: art. 309 CPP 1968]**

Art. 401. Cuprinsul hotărârii. Hotărârea prin care instanța penală soluționează fondul cauzei trebuie să conțină o parte introductivă, o expunere și dispozitivul. **[R.A.: art. 354 CPP 1968]**

Art. 402. Conținutul părții introductive. (1) Partea introductivă cuprinde mențiunile prevăzute la art. 370 alin. (4).

(2) Când s-a redactat o încheiere de ședință, potrivit dispozițiilor art. 370, partea introductivă se limitează numai la următoarele mențiuni: denumirea instanței care a judecat cauza, data pronunțării hotărârii, locul unde a fost judecată cauza, precum și numele și prenumele membrilor completului de judecată, ale procurorului și ale grefierului, făcându-se mențiune că celelalte date au fost trecute în încheierea de ședință.

^[1] Alin. (8) al art. 399 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 251 din Legea nr. 255/2013.

^[2] Alin. (9) și (10) ale art. 399 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. II pct. 102 din O.U.G. nr. 18/2016.

^[3] Alin. (1) și (2) ale art. 400 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 4 din Legea nr. 130/2021. Menționăm că, prin Decizia nr. 233/2021 (M. Of. nr. 508 din 17 mai 2021), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 400 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale.

(3) În hotărârile instanțelor militare trebuie să se indice și gradul militar al membrilor completului de judecată și al procurorului. Când inculpatul este militar, se menționează și gradul acestuia. [R.A.: art. 355 CPP 1968]

Art. 403. Conținutul expunerii. (1) Expunerea trebuie să cuprindă:

- a) datele privind identitatea părților;
- b) descrierea faptei ce face obiectul trimerii în judecată, cu arătarea timpului și locului unde a fost săvârșită, precum și încadrarea juridică dată acesteia prin actul de seizare;
- c) motivarea soluției cu privire la latura penală, prin analiza probelor care au servit ca temei pentru soluționarea laturii penale a cauzei și a celor care au fost înlăturate, și motivarea soluției cu privire la latura civilă a cauzei, precum și analiza oricăror elemente de fapt pe care se sprijină soluția dată în cauză;
- d) arătarea temeiurilor de drept care justifică soluțiile date în cauză.

(2)^[1] În caz de condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei, expunerea trebuie să cuprindă fiecare faptă reținută de instanță în sarcina inculpatului, forma și gradul de vinovăție, circumstanțele agravante sau atenuante, starea de recidivă, timpul ce se deduce din pedeapsa pronunțată, respectiv timpul care se va deduce din pedeapsa stabilită în caz de anulare sau revocare a renunțării la aplicarea pedepsei ori a amânării aplicării pedepsei, precum și actele din care rezultă perioada ce urmează a fi dedusă.

(3) Dacă instanța reține în sarcina inculpatului numai o parte dintre faptele ce formează obiectul trimerii în judecată, se va arăta în hotărâre pentru care anume fapte s-a pronunțat condamnarea ori, după caz, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei și pentru care anume fapte, încetarea procesului penal sau achitarea.

(4)^[2] În cazul renunțării la aplicarea pedepsei și al amânării aplicării pedepsei, precum și în cazul suspendării executării pedepsei sub supraveghere, se vor prezenta în hotărâre motivele care au determinat renunțarea sau amânarea ori, după caz, suspendarea și se vor arăta consecințele la care persoana față de care s-au dispus aceste soluții se expune dacă va mai comite infracțiuni sau, după caz, dacă nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere. [R.A.: art. 356 CPP 1968]

Hotărâri C.E.D.O. Măsura în care se aplică obligația unei instanțe de a motiva hotărârile poate varia în funcție de natura acesteia. De aceea, problema dacă o instanță nu și-a îndeplinit obligația de a motiva, care rezultă din art. 6 din Convenție, poate fi stabilită numai în lumina circumstanțelor cauzei. Deși nu impune un răspuns detaliat la fiecare argument prezentat de un reclamant, această obligație presupune totuși că partea lezată se poate aștepta la un răspuns specific și expres la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul acțiunii în cauză. Omisiunea de a trata un argument serios ori o manieră în mod evident arbitrară de abordare a unui astfel de argument nu este compatibilă cu noțiunea de proces echitabil (cauza *Antonescu c. României*, Decizia din 8 februarie 2011, www.csm1909.ro).

^[1] Alin. (2) și (3) ale art. 403 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 102 pct. 253 din Legea nr. 255/2013.

^[2] Alin. (4) al art. 403 a fost introdus prin art. 102 pct. 254 din Legea nr. 255/2013.

Art. 404. Conținutul dispozitivului. (1)^[1] Dispozitivul trebuie să cuprindă datele prevăzute la art. 107 privitoare la persoana inculpatului, soluția dată de instanță cu privire la infracțiune, indicându-se denumirea acesteia și textul de lege în care se încadrează, iar în caz de achitare sau de încetare a procesului penal, și cauza pe care se întemeiază potrivit art. 16, precum și soluția dată cu privire la soluționarea acțiunii civile.

(2) Când instanța dispune condamnarea, în dispozitiv se menționează pedeapsa principală aplicată. În cazul în care dispune suspendarea executării acesteia, în dispozitiv se menționează și măsurile de supraveghere și obligațiile, prevăzute la art. 93 alin. (1)-(3) din Codul penal, pe care trebuie să le respecte condamnatul, se pun în vedere acestuia consecințele nerespectării lor și ale săvârșirii de noi infracțiuni și se indică două entități din comunitate unde urmează a se executa obligația de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității, prevăzută la art. 93 alin. (3) din Codul penal, după consultarea listei privind posibilitățile concrete de executare existente la nivelul fiecărui serviciu de probațiune. Consilierul de probațiune, pe baza evaluării inițiale, va decide în care din cele două instituții din comunitate menționate în hotărârea judecătorească urmează a se executa obligația și tipul de activitate. Când instanța dispune măsura educativă a supravegherii, în dispozitiv se menționează persoana care realizează supravegherea și îndrumarea minorului.

(3) Când instanța dispune renunțarea la aplicarea pedepsei, în dispozitiv se face mențiune despre aplicarea avertismentului, potrivit art. 81 din Codul penal, iar când dispune amânarea aplicării pedepsei, în dispozitiv se menționează pedeapsa stabilită a cărei aplicare se amână, precum și măsurile de supraveghere și obligațiile, prevăzute la art. 85 alin. (1) și (2) din Codul penal, pe care trebuie să le respecte inculpatul, se pun în vedere acestuia consecințele nerespectării lor și ale săvârșirii de noi infracțiuni, iar dacă a impus obligația de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității, se menționează două entități din comunitate unde urmează a se executa această obligație, după consultarea listei privind posibilitățile concrete de executare existente la nivelul fiecărui serviciu de probațiune. Consilierul de probațiune, pe baza evaluării inițiale, va decide în care din cele două instituții din comunitate menționate în hotărârea judecătorească urmează a se executa obligația și tipul de activitate și îndrumarea minorului.

(4) Dispozitivul trebuie să mai cuprindă, după caz, cele hotărâte de instanță cu privire la:

a) deducerea duratei măsurii preventive privative de libertate și a internării medicale, indicându-se partea din pedeapsă executată în acest mod;

b) măsurile preventive;

c) măsurile asigurătorii;

d) măsurile de siguranță;

e) cheltuielile judiciare;

f) restituirea lucrurilor;

g) restabilirea situației anterioare;

h) cauțiune;

^[1] Alin. (1)-(3) ale art. 404 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 102 pct. 255 din Legea nr. 255/2013.

i) rezolvarea oricărei alte probleme privind justa soluționare a cauzei.

(5) Când instanța pronunță pedeapsa închisorii, în dispozitiv se face mențiune că persoana condamnată este lipsită de drepturile sau, după caz, unele dintre drepturile prevăzute la art. 65 din Codul penal, pe durata prevăzută în același articol.

(6)^[1] Când instanța a pronunțat pedeapsa închisorii, iar persoana vătămată a solicitat înștiințarea cu privire la eliberarea în orice mod sau evadarea condamnatului, instanța face o mențiune în acest sens în dispozitivul hotărârii.

(6')^[2] Când instanța a dispus amânarea aplicării pedepsei sau interzicerea unuia sau mai multora dintre drepturile prevăzute la art. 66 alin. (1) lit. l)-o) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, odată cu aplicarea pedepsei accesorii sau a pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi, dispozitivul va cuprinde mențiunea că persoana sau persoanele beneficiare ale măsurilor de protecție pot solicita emiterea unui ordin european de protecție în condițiile legii.

(7)^[3] Dispozitivul trebuie să cuprindă mențiunea că hotărârea este supusă apelului, cu arătarea termenului în care acesta poate fi exercitat, indicarea datei în care hotărârea a fost pronunțată și a faptului că pronunțarea s-a făcut în ședință publică. **[R.A.: art. 357 și art. 359 CPP 1968]**

Art. 405.^[4] Pronunțarea hotărârii. (1) Hotărârea se pronunță, după redactare, în ședință publică de către președinte sau de către alt membru al completului de judecată desemnat de președinte, asistat de grefier, care va citi dispozitivul hotărârii, sau se pronunță prin punerea acesteia la dispoziția părților, a persoanei vătămate și a procurorului, prin mijlocirea grefei instanței.

(2) În cazurile în care rezultatul deliberării se consemnează într-o minută, deliberarea și pronunțarea hotărârii au loc în termen de cel mult 15 zile de la închiderea dezbaterilor, dacă legea nu prevede altfel. În cazuri temeinic justificate, dacă deliberarea și pronunțarea hotărârii nu pot avea loc în acest termen, instanța poate amâna pronunțarea o singură dată, pentru o durată de cel mult 15 zile. Președintele sau, după caz, alt membru al completului pronunță minuta hotărârii, în condițiile alin. (1), dacă legea nu prevede altfel.

(3) La pronunțarea hotărârii părțile și persoana vătămată nu se citează. **[R.A.: art. 310 alin. (1) și alin. (2) teza I și art. 358 CPP 1968]**

Legislație conexă: art. 6 parag. 1 teza a II-a CEDO: „Art. 6. Dreptul la un proces echitabil. 1. (...) Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public (...)”.

^[1] Alin. (6) al art. 404 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 103 din O.U.G. nr. 18/2016.

^[2] Alin. (6') al art. 404 a fost introdus prin art. 27 din Legea nr. 151/2016.

^[3] Alin. (7) al art. 404 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 255 din Legea nr. 255/2013.

^[4] Art. 405 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 5 din Legea nr. 130/2021. Menționăm că, prin Decizia nr. 233/2021 (M. Of. nr. 508 din 17 mai 2021), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 405 alin. (3) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale.

Art. 406.^[1] Redactarea și semnarea hotărârii. (1) Hotărârea trebuie să fie redactată la momentul pronunțării în cazurile în care se pronunță una dintre soluțiile prevăzute la art. 396 și 397.

(2) Hotărârea prevăzută la alin. (1) se redactează de membrii completului de judecată care au participat la soluționarea cauzei și se semnează de toți membrii completului și de grefier. În caz de împiedicare a grefierului, hotărârea se semnează de grefierul-șef, făcându-se mențiune pe hotărâre despre cauza care a determinat împiedicarea.

(3) În cazurile în care rezultatul deliberării se consemnează într-o minută, hotărârea se redactează de președinte sau de către alt membru al completului de judecată desemnat de președinte în termen de cel mult 30 de zile de la pronunțarea minutei și se semnează de toți membrii completului de judecată și de grefier. Dispozitivul hotărârii trebuie să fie conform cu minuta.

(4) În cazurile prevăzute la alin. (3), dacă vreunul dintre membrii completului de judecată este împiedicat să semneze, hotărârea se semnează în locul acestuia de președintele completului. Dacă și președintele completului este împiedicat a semna, hotărârea se semnează de președintele instanței. Când împiedicarea îl privește pe grefier, hotărârea se semnează de grefierul-șef. În toate cazurile se face mențiune pe hotărâre despre cauza care a determinat împiedicarea.

(5) Hotărârea se redactează în două exemplare originale, dintre care unul se atașează la dosarul cauzei, iar celălalt se depune, spre conservare, la dosarul de hotărâri al instanței. *[R.A.: art. 310 alin. (2) teza a II-a și art. 312 CPP 1968]*

Art. 407.^[2] Comunicarea hotărârii. (1)^[3] După pronunțare, o copie a hotărârii sau, după caz, a minutei se comunică procurorului, părților, persoanei vătămate și, în cazul în care inculpatul este arestat, administrației locului de deținere, în vederea exercitării căii de atac. În cazurile în care rezultatul deliberării se consemnează într-o minută, după redactarea hotărârii, aceasta se comunică procurorului, părților și persoanei vătămate în întregul său. În cazul în care părțile ori persoana vătămată nu înțeleg limba română, hotărârea sau, după caz, minuta se comunică acestora într-o limbă pe care o înțeleg.

(1')^[4] Dacă persoanele prevăzute la alin. (1) se prezintă la pronunțarea făcută în ședință, înmânarea, la cerere, sub luare de dovadă, a hotărârii sau, după caz, a minutei se consideră comunicare. De asemenea, se consideră comunicare și înmânarea, sub luare de dovadă, a hotărârii sau, după caz, a minutei, prin mijlocirea grefei instanței.

(2) În cazul în care instanța a dispus amânarea aplicării pedepsei sau suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, hotărârea se comunică serviciului de probațiune

^[1] Art. 406 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 6 din Legea nr. 130/2021. Menționăm că, prin Decizia nr. 233/2021 (M. Of. nr. 508 din 17 mai 2021), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale.

^[2] Art. 407 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 256 din Legea nr. 255/2013.

^[3] Alin. (1) al art. 407 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 7 din Legea nr. 130/2021.

^[4] Alin. (1') al art. 407 a fost introdus prin art. I pct. 8 din Legea nr. 130/2021.

și, după caz, organului sau autorității competente să verifice respectarea obligațiilor dispuse de instanță. *[R.A.: art. 360 CPP 1968]*

Capitolul III. Apelul

Legea de aplicare: ► Art. 8. Hotărârile pronunțate în primă instanță după intrarea în vigoare a legii noi sunt supuse căilor de atac, termenelor și condițiilor de exercitare ale acestora, prevăzute de legea nouă. ► Art. 9. (1) Sentințele supuse căilor de atac ordinare potrivit legii vechi, cu privire la care termenul de declarare a căii ordinare de atac nu expirase la data intrării în vigoare a legii noi, sunt supuse apelului. Apelul se judecă de către instanța competentă conform legii noi, potrivit regulilor prevăzute de aceeași lege. (2) Cererile de recurs împotriva sentințelor prevăzute la alin. (1) depuse anterior intrării în vigoare a legii noi se vor considera cereri de apel. (3) În cazul prevăzut la alin. (1), termenul de declarare a apelului se calculează potrivit art. 363 din Codul de procedură penală din 1968. (4) Deciziile pronunțate în apelurile soluționate potrivit alin. (1) sunt definitive, în condițiile art. 552 din Codul de procedură penală. ► Art. 10. (1) Apelurile aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a Codului de procedură penală se soluționează de către aceeași instanță, potrivit dispozițiilor din legea nouă privitoare la apel. (2) Recursurile aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a Codului de procedură penală, declarate împotriva hotărârilor pentru care legea veche nu prevede calea de atac a apelului, se soluționează de către aceeași instanță, conform dispozițiilor din legea nouă privitoare la apel. (3) Deciziile pronunțate în apelurile soluționate potrivit alin. (1) și (2) sunt definitive, în condițiile art. 552 alin. (1) din Codul de procedură penală.

Legislație conexă: ► art. 129 C. Rom.: „Art. 129. Folosirea căilor de atac. Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii”; ► art. 2 din Protocolul nr. 7 adițional la CEDO: „Art. 2. Dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală. 1. Orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o jurisdicție superioară. Exercitarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, sunt reglementate de lege. 2. Acest drept poate face obiectul unor excepții în cazul infracțiunilor minore, așa cum acestea sunt definite de lege, sau când cel interesat a fost judecat în primă instanță de către cea mai înaltă jurisdicție ori a fost declarat vinovat și condamnat ca urmare a unui recurs împotriva achitării sale”.

Art. 408. Hotărârile supuse apelului. (1) Sentințele pot fi atacate cu apel, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Încheierile pot fi atacate cu apel numai odată cu sentința, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu apel.

(3) Apelul declarat împotriva sentinței se socotește făcut și împotriva încheierilor. *[R.A.: art. 361 CPP 1968]*

Art. 409. Persoanele care pot face apel. (1) Pot face apel:

- a) procurorul, referitor la latura penală și latura civilă;
- b) inculpatul, în ceea ce privește latura penală și latura civilă;

c)^[1] partea civilă, în ceea ce privește latura penală și latura civilă, și partea responsabilă civilmente, în ceea ce privește latura civilă, iar referitor la latura penală, în măsura în care soluția din această latură a influențat soluția în latura civilă;

d) persoana vătămată, în ceea ce privește latura penală;

e)^[2] martorul, expertul, interpretul și avocatul, în ceea ce privește amenzile judiciare aplicate prin sentință, precum și în ceea ce privește cheltuielile judiciare și indemnizațiile cuvenite acestora;

f) orice persoană fizică ori juridică ale cărei drepturi legitime au fost vătămate nemijlocit printr-o măsură sau printr-un act al instanței, în ceea ce privește dispozițiile care au provocat asemenea vătămare.

(2) Pentru persoanele prevăzute la alin. (1) lit. b)-f), apelul poate fi declarat și de către reprezentantul legal ori de către avocat, iar pentru inculpat, și de către soțul acestuia. *[R.A.: art. 362 CPP 1968]*

Art. 410. Termenul de declarare a apelului. (1)^[3] Pentru procuror, persoana vătămată și părți, termenul de apel este de 10 zile, dacă legea nu dispune altfel, și curge de la data comunicării hotărârii, în cazurile prevăzute la art. 406 alin. (1), sau, după caz, de la data comunicării copiei minutei, în celelalte cazuri.

(2)^[4] În cazul prevăzut la art. 409 alin. (1) lit. e), apelul poate fi exercitat de îndată după pronunțarea încheierii prin care s-a dispus asupra cheltuielilor judiciare și indemnizațiilor și cel mai târziu în 10 zile de la pronunțarea sentinței prin care s-a soluționat cauza sau, după caz, în termen de 10 zile de la comunicarea sentinței prin care a fost aplicată amenda judiciară sau prin care s-a dispus asupra cheltuielilor judiciare sau indemnizațiilor.

(3) Pentru persoanele prevăzute la art. 409 alin. (1) lit. f), termenul de apel este de 10 zile și curge de la data la care acestea au aflat despre actul sau măsura care a provocat vătămarea. *[R.A.: art. 363 CPP 1968]*

Art. 411. Repunerea în termen. (1) Apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de o cauză temeinică de împiedicare, iar cererea de apel a fost făcută în cel mult 10 zile de la încetarea acesteia.

(2) Hotărârea este definitivă până la momentul în care instanța de apel admite cererea de repunere în termen.

(3) Până la soluționarea repunerii în termen, instanța de apel poate suspenda executarea hotărârii atacate.

(4) Dispozițiile alin. (1) și (3) nu se aplică în situația redeschiderii procesului penal cerute de persoana condamnată în lipsă. *[R.A.: art. 364 CPP 1968]*

^[1] Lit. c) de la alin. (1) al art. 409 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. 102 pct. 257 din Legea nr. 255/2013.

^[2] Lit. e) de la alin. (1) al art. 409 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. II pct. 105 din O.U.G. nr. 18/2016.

^[3] Alin. (1) al art. 410 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 9 din Legea nr. 130/2021.

^[4] Alin. (2) al art. 410 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 106 din O.U.G. nr. 18/2016.

Art. 412.^[1] Declararea și motivarea apelului. (1) Apelul se declară prin cerere scrisă, care trebuie să conțină următoarele:

- a) numărul dosarului, data și numărul sentinței sau încheierii atacate;
- b) denumirea instanței care a pronunțat hotărârea atacată;
- c) numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul, reședința sau locuința, precum și semnătura persoanei care declară apelul.

(2) Pentru persoana care nu poate să semneze, cererea va fi atestată de un grefier de la instanța a cărei hotărâre se atacă sau de avocat.

(3) Cererea de apel nesemnată ori neatestată poate fi confirmată în instanță de parte ori de reprezentantul ei la primul termen de judecată cu procedura legal îndeplinită.

(4) Apelul se motivează în scris, arătându-se motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază. *[R.A.: art. 366 și art. 374 CPP 1968]*

Art. 413. Instanța la care se depune apelul. (1) Cererea de apel întocmită în condițiile prevăzute la art. 412 se depune la instanța a cărei hotărâre se atacă.

(2) Persoana care se află în stare de deținere poate depune cererea de apel și la administrația locului de deținere.

(3) Cererea de apel înregistrată sau atestată în condițiile alin. (2) ori procesul-verbal întocmit de administrația locului de deținere se înaintează de îndată instanței a cărei hotărâre este atacată. *[R.A.: art. 367 CPP 1968]*

Art. 414. Renunțarea la apel. (1) După pronunțarea hotărârii și până la expirarea termenului de declarare a apelului, părțile și persoana vătămată pot renunța în mod expres la această cale de atac.

(2) Asupra renunțării, cu excepția apelului care privește latura civilă a cauzei, se poate reveni înăuntrul termenului pentru declararea apelului.

(3) Renunțarea sau revenirea asupra renunțării poate să fie făcută personal sau prin mandatar special. *[R.A.: art. 368 CPP 1968]*

Art. 415. Retragera apelului. (1) Până la închiderea dezbaterilor la instanța de apel, persoana vătămată și oricare dintre părți își pot retrage apelul declarat. Retragera trebuie să fie făcută personal de parte sau prin mandatar special, iar dacă partea se află în stare de deținere, printr-o declarație atestată sau consemnată într-un proces-verbal de către administrația locului de deținere. Declarația de retragere se poate face fie la instanța a cărei hotărâre a fost atacată, fie la instanța de apel.

(2) Reprezentanții legali pot retrage apelul, cu respectarea, în ceea ce privește latura civilă, a condițiilor prevăzute de legea civilă. Inculpatul minor nu poate retrage apelul declarat personal sau de reprezentantul său legal.

(3) Apelul declarat de procuror poate fi retras de procurorul ierarhic superior.

(4) Apelul declarat de procuror și retras poate fi însușit de partea în favoarea căreia a fost declarat. *[R.A.: art. 369 CPP 1968]*

Art. 416. Efectul suspensiv al apelului. Apelul declarat în termen este suspensiv de executare, atât în ceea ce privește latura penală, cât și în ceea ce privește latura civilă, în afară de cazul când legea dispune altfel. *[R.A.: art. 370 CPP 1968]*

^[1] Art. 412 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 258 din Legea nr. 255/2013.

Art. 417. Efectul devolutiv al apelului și limitele sale. (1) Instanța judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces.

(2) În cadrul limitelor prevăzute la alin. (1), instanța este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept. *[R.A.: art. 371 CPP 1968]*

Art. 418. Neagravarea situației în propriul apel. (1) Instanța de apel, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai grea pentru cel care a declarat apel.

(2) De asemenea, în apelul declarat de procuror în favoarea unei părți, instanța de apel nu poate agrava situația acesteia. *[R.A.: art. 372 CPP 1968]*

Dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin Decizia nr. 10/2014 (M. Of. nr. 502 din 7 iulie 2014), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova, Secția penală și pentru cauze cu minori, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemelor de drept dacă, în aplicarea art. 418 din Codul de procedură penală, privind neagravarea situației în propriul apel, circumstanțele atenuante reținute de prima instanță în favoarea inculpatului în condițiile art. 74 alin. (1) din Codul penal anterior pot fi menținute în condițiile art. 5 din Codul penal de instanța de control judiciar, investită doar cu soluționarea apelului declarat de inculpat, chiar dacă pentru fapta analizată legea penală mai favorabilă o reprezintă noul Cod penal, respectiv dacă, în măsura în care circumstanțele atenuante trebuie menținute, efectele atenuante ale acestora sunt cele prevăzute de art. 76 din Codul penal anterior sau cele prevăzute de art. 76 din noul Cod penal, și a stabilit:

„În aplicarea art. 5 din Codul penal, circumstanțele atenuante se apreciază global în funcție de incriminare și sancțiune. În situația intrării în vigoare a unei noi legi, ce aduce modificări atât cu privire la pedepse, cât și cu privire la circumstanțele atenuante, circumstanțele ca parte din instituția sancțiunii unei infracțiuni nu pot fi privite și analizate distinct față de instituția pedepsei.

Înlăturarea circumstanțelor atenuante nu aduce atingere principiului neagrării situației în propria cale de atac prevăzut în art. 418 din Codul de procedură penală, atunci când în concret, pentru aceeași faptă, se stabilește o sancțiune mai puțin severă”.

Art. 419. Efectul extensiv al apelului. Instanța de apel examinează cauza prin extindere și cu privire la părțile care nu au declarat apel sau la care acesta nu se referă, putând hotărî și în privința lor, fără să poată crea acestor părți o situație mai grea. *[R.A.: art. 373 CPP 1968]*

Art. 420. Judecarea apelului. (1) Judecarea apelului se face cu citarea părților și a persoanei vătămate.

(2) Judecarea apelului nu poate avea loc decât în prezența inculpatului, când acesta se află în stare de deținere.

(3) Participarea procurorului la judecarea apelului este obligatorie.

(4) Instanța de apel procedează la ascultarea inculpatului, când aceasta este posibilă, potrivit regulilor de la judecata în fond.

(5) Instanța de apel poate readministra probe administrate la prima instanță și poate administra probe noi, în condițiile art. 100.

(6) Când apelul este în stare de judecată, președintele completului dă cuvântul apelantului, apoi intimatului și pe urmă procurorului. Dacă între apelurile declarate se află și apelul procurorului, primul cuvânt îl are acesta.

(7) Procurorul și părțile au dreptul la replică cu privire la chestiunile noi ivite cu ocazia dezbaterilor. Inculpatului i se acordă ultimul cuvânt.

(8) Instanța verifică hotărârea atacată pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul cauzei, precum și a oricăror probe administrate în fața instanței de apel.

(9) În vederea soluționării apelului, instanța, motivat, poate da o nouă apreciere probelor.

(10) Instanța se pronunță asupra tuturor motivelor de apel invocate.

(11) La judecarea apelului se aplică regulile de la judecata în fond, în măsura în care în prezentul titlu nu există dispoziții contrare.

(12)^[1] Apelul împotriva încheierilor care, potrivit legii, pot fi atacate separat se judecă în camera de consiliu fără prezența părților, care pot depune concluzii scrise, cu excepția cazurilor în care legea dispune altfel ori a celor în care instanța apreciază că este necesară judecata în ședință publică. [**R.A.:** art. 375, art. 376, art. 377 și art. 378 CPP 1968]

Hotărâri C.E.D.O. 1. Procedura penală constituie o entitate și protecția art. 6 din Convenție nu încetează odată cu pronunțarea unei hotărâri de către prima instanță, așa încât statul care instituie instanțe de apel și de recurs are obligația de a asigura că justițiabilii se bucură în fața acestor instanțe de garanțiile fundamentale enunțate în acest articol [cauza *Ekbatani c. Suediei* (Plen), Hotărârea din 26 mai 1988, în *G. Antoniu, A. Vlășceanu, A. Barbu*, CPP adnotat, p. 512].

2. Atunci când o instanță de apel este sesizată să se pronunțe cu privire la o cauză în fapt și în drept și să facă o evaluare completă a chestiunii vinovăției sau inocenței reclamantului, aceasta nu poate, în vederea unui proces echitabil, să stabilească în mod corespunzător aspectele respective fără o evaluare directă a probelor aduse în persoană de către inculpat [cauza *Ieremeiov c. României* (nr. 1), Hotărârea din 24 noiembrie 2009, în M. Of. nr. 846 din 14 decembrie 2012].

3. Dacă în cursul reexaminării cauzei de către instanța de control judiciar aceasta nu a administrat probele propuse de reclamant și nici nu i-a permis să își pregătească sau să își susțină apărarea, faptul că acesta din urmă a adresat instanței ultimul cuvânt în calitate de inculpat nu poate echivala cu exercitarea dreptului său de a fi ascultat de instanță în timpul procesului (cauza *Constantinescu c. României*, Hotărârea din 27 iunie 2000, în M. Of. nr. 279 din 30 mai 2001).

Art. 421. Soluțiile la judecata în apel. (1) Instanța, judecând apelul, pronunță una dintre următoarele soluții:

1. respinge apelul, menținând hotărârea atacată:
 - a) dacă apelul este tardiv sau inadmisibil;
 - b) dacă apelul este nefondat;

^[1] Alin. (12) al art. 420 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 259 din Legea nr. 255/2013.

2. admite apelul și:

a)^[1] desființează sentința primei instanțe și pronunță o nouă hotărâre, procedând potrivit regulilor referitoare la soluționarea acțiunii penale și a acțiunii civile la judecata în fond. Instanța de apel readministrează declarațiile pe care prima instanță și-a întemeiat soluția de achitare, dispozițiile art. 374 alin. (7)-(10) și ale art. 383 alin. (3) și (4) aplicându-se în mod corespunzător;

b) desființează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată pentru motivul că judecarea cauzei la acea instanță a avut loc în lipsa unei părți nelegal citate sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, invocată de acea parte. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată se dispune și atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra unei fapte reținute în sarcina inculpatului prin actul de sesizare sau asupra acțiunii civile ori când există vreunul dintre cazurile de nulitate absolută, cu excepția cazului de necompetență, când se dispune rejudecarea de către instanța competentă.

(2)^[2] Dispozițiile art. 406 alin. (1), (2) și (5) sunt aplicabile. *[R.A.: art. 379 și art. 380 CPP 1968]*

Legea de aplicare: Art. 14. (1) Rejudecarea cauzei de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată ori de către instanța competentă, dispusă după intrarea în vigoare a Codului de procedură penală, se desfășoară conform legii noi. (2) În cauzele în care rejudecarea s-a dispus anterior intrării în vigoare a Codului de procedură penală, dispozițiile art. 5-10 se aplică în mod corespunzător.

Art. 422. Chestiunile complementare. Instanța, deliberând asupra apelului, face, atunci când este cazul, aplicarea dispozițiilor privitoare la reluarea dezbatelor și a celor privind rezolvarea acțiunii civile, măsurile asigurătorii, cheltuielile judiciare și orice alte aspecte de care depinde soluționarea completă a apelului. De asemenea, instanța de apel verifică dacă s-a făcut o justă aplicare de către prima instanță a dispozițiilor privitoare la deducerea duratei reținerii, arestării preventive, arestului la domiciliu sau internării medicale și adaugă, dacă este cazul, timpul de arestare scurs după pronunțarea hotărârii atacate cu apel. *[R.A.: art. 381 CPP 1968]*

Art. 423. Desființarea hotărârii. (1) În caz de admitere a apelului, hotărârea atacată se desființează, în limitele dispozițiilor privind efectul devolutiv și extensiv al apelului.

(2) Hotărârea poate fi desființată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ceea ce privește latura penală sau civilă, dacă aceasta nu împiedică justa soluționare a cauzei.

(3) În caz de desființare a hotărârii, instanța de apel poate menține măsura arestării preventive. *[R.A.: art. 382 CPP 1968]*

Art. 424. Conținutul deciziei instanței de apel și comunicarea acesteia. (1) Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă în partea introductivă mențiunile prevăzute

^[1] Lit. a) și b) de la pct. 2 al art. 421 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. II pct. 107 din O.U.G. nr. 18/2016.

^[2] Alin. (2) al art. 421 a fost introdus prin art. I pct. 10 din Legea nr. 130/2021.

la art. 402, iar în expunere temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și temeiurile care au dus la adoptarea oricăreia dintre soluțiile prevăzute la art. 421. Dispozitivul cuprinde soluția dată de instanța de apel, data pronunțării deciziei și mențiunea că pronunțarea s-a făcut în ședință publică.

(2)^[1] Instanța de apel se pronunță asupra măsurilor preventive potrivit dispozițiilor referitoare la conținutul sentinței; când s-a dispus trimiterea cauzei spre rejudecare primei instanțe sau instanței competente, instanța de apel poate face aplicarea corespunzătoare a art. 399 alin. (10).

(3) În cazul în care inculpatul se află în stare de arest preventiv sau de arest la domiciliu, în expunere și dispozitiv se arată timpul care se deduce din pedeapsă.

(4) Când s-a dispus rejudecarea, decizia trebuie să indice care este ultimul act procedural rămas valabil de la care procesul penal trebuie să își reia cursul, în caz contrar toate actele procedurale fiind desființate de drept.

(5) Decizia instanței de apel se comunică procurorului, părților, persoanei vătămate și administrației locului de deținere. [*R.A.: art. 383 CPP 1968*]

Hotărâri C.E.D.O. Noțiunea de proces echitabil cere ca o instanță internă care nu a motivat decât pe scurt hotărârea, prin încorporarea motivelor furnizate de o instanță inferioară sau într-un alt mod, să fi examinat în mod real problemele esențiale ce i-au fost supuse, și să nu se fi limitat la a relua pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (cauza *De la României*, Hotărârea din 15 februarie 2007, în M. Of. nr. 615 din 21 august 2008).

Art. 425. Limitele rejudecării. (1) Instanța de rejudecare trebuie să se conformeze hotărârii instanței de apel, în măsura în care situația de fapt rămâne cea avută în vedere la soluționarea apelului.

(2) Dacă hotărârea a fost desființată în apelul procurorului, declarat în defavoarea inculpatului sau în apelul persoanei vătămate, instanța care rejudecă poate agrava soluția dată de prima instanță.

(3) Când hotărârea este desființată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ceea ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărârea a fost desființată. [*R.A.: art. 385 CPP 1968*]

Capitolul III¹. Contestația^[2]

Art. 425¹. Declararea și soluționarea contestației. (1) Calea de atac a contestației se poate exercita numai atunci când legea o prevede expres, prevederile prezentului articol fiind aplicabile când legea nu prevede altfel.

(2) Pot face contestație procurorul și subiecții procesuali la care hotărârea atacată se referă, precum și persoanele ale căror interese legitime au fost vătămate prin aceasta, în termen de 3 zile, care curge de la pronunțare pentru procuror și de la comunicare pentru celelalte persoane, dispozițiile art. 411 alin. (1) aplicându-se în mod corespunzător.

^[1] Alin. (2) al art. 424 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 108 din O.U.G. nr. 18/2016.

^[2] Capitolul III¹ (art. 425¹) a fost introdus prin art. III pct. 5 din O.U.G. nr. 3/2014.